



AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 26.6.2006
COM(2006) 316 végleges

ZÖLD KÖNYV

a civil társadalomnak az Európai Unió kábítószer-ellenes politikájában játszott szerepéről

(előterjesztő: a Bizottság)

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Háttér.....	5
2.	A civil társadalom fogalma	6
3.	A Bizottság és a civil társadalom közötti jelenlegi együttműködés.....	7
4.	Az Unió kábítószer-ellenes jogi és politikai kerete.....	7
5.	A civil társadalom kábítószerrel foglalkozó érdekeltjei	8
6.	További teendők: A különféle lehetőségek.....	9
6.1.	A drogokkal kapcsolatos civil társadalmi fórum	9
6.2.	A meglévő hálózatok tematikus összekapcsolása	10
7.	Következtetés	10
	MELLÉKLET- Példák a Bizottság és a civil társadalom együttműködésére	12

ZÖLD KÖNYV

a civil társadalomnak az Európai Unió kábítószer-ellenes politikájában játszott szerepéről

Célkitűzés

A tiltott kábítószer előállításának és fogyasztásának világszerte az egyik legsúlyosabb probléma a társadalmak és kormányok számára. Betegséget idéz elő, bűnözéshez, korrupcióhoz, politikai és társadalmi instabilitáshoz vezet, és aláássa az átlagember méltóságát és biztonságos életéhez alapvetőnek tartott értékeit.

Az Európai Unió tagállamai mindezzel tisztában vannak, és egyre inkább felismerik, hogy amennyiben a civilizált társadalomban magas fokon biztosítani kívánják állampolgáraik biztonságát és egészségét – ami nélkül az Európai Unió elveszítené legfőbb bázisát, az európai civil társadalom támogatását – szorosabbra kell fűzni a kábítószer-ellenes politika terén folytatott együttműködést és koordinációt.

Ez a zöld könyv azt vizsgálja meg, hogy hogyan lehet az EU kábítószer-ellenes cselekvési tervének (2005–2008)¹ és az európai átláthatósági kezdeményezésnek² megfelelően szorosabban bevonni az uniós szintű kábítószer-ellenes politikai folyamatba a kábítószer-probléma közvetlen érintettjeit. Ennek megvalósítására széleskörű konzultációt indít, amelyben megvizsgálja, hogy a Bizottság és a civil társadalom milyen formában folytathatna e kérdéstről szervezett és folyamatos párbeszédet. Azt is megvizsgálja, hogy a civil társadalom hogyan járulhatna hozzá építő tanácsaival a folyamathoz, és szakmai tapasztalatát és tudását hogyan tudja gyakorlati és fenntartható formában az uniós politikameghatározási folyamat rendelkezésére bocsátani. Jelenleg az elsődleges célkitűzés az, hogy az EU kábítószer-ellenes cselekvési terveivel kapcsolatban megvalósuljon ez a fajta hozzájárulás.

Ez a zöld könyv körvonalazni kívánja a jelenlegi helyzetet, és lehetőségeket javasol a jövőre. A Bizottság arra kéri az érdekelt feleket, hogy legkésőbb **2006. szeptember 30-ig** tegyék meg észrevételeiket és javasolataikat az alábbi címen:

European Commission (Európai Bizottság)

Directorate-General for Justice, Freedom and Security (Az Igazságügyek, Szabadság és Biztonság Főigazgatósága)

Unit C2 – Anti-Drugs Policy Coordination Unit (kábitószer-ellenes koordinációs csoport)

LX 46 1/88 – 1049 Brussels, Belgium

E-mail: JLS-drugspolicy@cec.eu.int

Fax: +32-2-295 32 05

¹ HL C 168, 2005.7.8.

² COM(2006) 194

Az elküldött hozzászólásokat a Bizottság a szerző nevével ellátva közzéteszi a weboldalán azon a nyelven, amelyen benyújtották őket, kivéve, ha a szerző azt kéri, hogy kilétét ne fedjék fel, vagy hozzászólását teljes egészében kezeljék bizalmasan. A Bizottság jelentést készít a beérkezett észrevételekről, és javaslatot tesz a további teendőkre, amelyeket szintén közzétesz a Bizottság weboldalán.

1. HÁTTÉR

A lakosság nagyon aggódik a kábítószerrel kapcsolatos egészségügyi és szociális kockázatok, valamint az azokkal összefüggő bűnözés miatt. A közvélemény-kutatások szerint a kábítószeresek jelentik az EU számára az egyik legfontosabb problémát³. Az EU ezért az 1990-es évek óta kábítószer-ellenes stratégiákat és cselekvési terveket dolgoz ki. Jelenleg a 2005–2012 közötti időszakra szóló drogstratégia van hatályban⁴, amelyet a 2005–2008-ra vonatkozó cselekvési terv kísér. A Bizottság évente áttekinti a jelenlegi cselekvési terv végrehajtását, majd végső értékelést készít arról, és a 2009–2012 közötti időszakra újabb tervjavaslatot terjeszt elő.

A kábítószer-ellenes uniós stratégia az európai modell alapelveit tükrözi: kiegyensúlyozott, integrált és multidiszciplináris megközelítésű, és egymást kiegészítő, egyformán fontos kérdéseknek tekinti a kábítószer-kínálat elleni fellépést és a kábítószer-kereslet csökkentésének kérdését. A stratégia szerves része az EU-ban a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének erősítéséről szóló hágai programnak⁵. Az uniós stratégia célja az egészségvédelem, a szociális kohézió és a közbiztonság magas szintű megvalósítása.

Az EU kábítószer-ellenes cselekvési terve (2005-2008) kifejezetten a civil társadalom részvételének megerősítésére szólít fel, és előírja, hogy a Bizottság „zöld könyvet ad ki a civil társadalommal való hatékony együttműködés módjairól”⁶.

A jelenlegi cselekvési terv (2005-2008) előkészítésekor egy külön weboldalon nem hivatalos konzultáció is folyt. E konzultáció végén a Bizottság vállalta, hogy igyekszik megszervezni a kábítószeresek területén a civil társadalommal folytatott együttműködést, és biztosítani a vélemények, tapasztalatok és a bevált gyakorlat folyamatos átadását a különféle szereplők között, valamint azt, hogy a szereplők tájékozottak legyenek az EU-t, és visszajelzést biztosítsanak a kábítószerrel kapcsolatos kérdésekről⁷.

Az EU kábítószer-ellenes stratégiájáról (2005-2012) szóló ajánlásában az Európai Parlament is arra hívta fel a figyelmet, hogy aktívabban be kell vonni a kábítószerrel kapcsolatos problémák megoldásába a civil társadalmat, a nem kormányzati szervezeteket, az önkéntes szektort és általában a lakosságot, beleértve a kábítószer-fogyasztókat is⁸. A civil társadalom aktív bevonásának fontosságát hangsúlyozta az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) is .

A Bizottság 2006-ban a civil társadalom több mint száz képviselőjének részvételével tartott konferenciát arról, hogy hogyan lehet a civil szervezeteket szorosabban bevonni az EU kábítószer-ellenes politikájának különböző dimenzióiba. A megbeszéléseken felismerték, hogy (1) ennek eléréséhez megfelelő forrásokkal rendelkező fórumra van szükség, és (2) fontos, hogy ez a fórum ténylegesen azokat az embereket és szervezeteket képviselje, akiknek

³ http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/eb/eb63/eb63_en.pdf

⁴ Cordroque 77, 2004.11.22.

⁵ Hágai program: a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének erősítése az Európai Unióban, HL C 53., 2005. 3. 3.

⁶ az EU kábítószer-ellenes cselekvési tervében szereplő 3. célkitűzés 1 fellépése.

⁷ http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/drugs/summary_contributions_en.pdf

⁸ Az Európai Parlament ajánlása a Tanácshoz és az Európai Tanácshoz az kábítószer elleni küzdelemmel kapcsolatos európai stratégiáról (2005-2012) (2004/2221 (INI))

és amelyeknek a nevében beszél. Elismerték, hogy nehéz összeállítani olyan fórumot, amely reprezentatívnak tekinthető. A résztvevők azt is hangsúlyozták, hogy az EU kábítószer-ellenes cselekvési terve végrehajtásának ellenőrzésébe és a későbbi prioritások meghatározásába is szorosabban be kell vonni a civil társadalmat⁹.

A 2007 és 2013 közötti időszakra külön drogrevenziós és információs pénzügyi program létrehozásáról szóló módosított európai parlamenti és tanácsi határozatjavaslat¹⁰ előírja, hogy a civil társadalmat be kell vonni az EU cselekvési tervének végrehajtásába és kidolgozásába.

2. A CIVIL TÁRSADALOM FOGALMA

A civil társadalom fogalmára nincs közösen elfogadott meghatározás. A Bizottság számos, szociális vagy gazdasági szereplőket képviselő szervezetre használja a kifejezést. E zöld könyv tárgykörében azonban szűkebben értelmezzük a fogalmat: a Tanács kábítószerrel foglalkozó horizontális munkacsoportja a 2005. szeptemberében e témáról zajló vitájában a következő meghatározást javasolta: „az állam és a piac közötti térben működő egyesületi világ, beleértve az egyéni résztvevőket és a nem kormányzati, önkéntes és közösségi szervezetek tevékenységeit”¹¹. Fontos megjegyezni, hogy a civil társadalom azokat a polgárokat is magában foglalja, akik egyénileg tesznek valamely területen egyértelmű tanúbizonyságot a társadalom iránti jelentős elkötelezettségükről vagy hozzájárulásukról.

Bár a civil társadalom részvételét elsősorban a tagállamoknak kell előmozdítaniuk és irányítaniuk, egyre fontosabbnak bizonyul az uniós szint is. A közelmúlt tapasztalatai jól mutatták, hogy milyen fontos az európai polgárok bevonása az EU hatékonysága, sőt elfogadottsága szempontjából¹². A civil társadalmat elsősorban a következő célokból kell bevonni:

- gyakorlati tanácsaikkal támogathatják a szakpolitikák meghatározását és megvalósítását,
- biztosítani kell a kétirányú, hatékony információáramlást;
- ösztönözni kell a civil társadalmi szervezetek közötti hálózatok építését.

A polgárok a politikameghatározási folyamat több szakaszában is részt vesznek. A civil társadalom erősítheti a kormányzás legitimitását és elszámoltathatóságát, javíthatja az információáramlást, és megszólalhat az állami politikák olyan érintettjei nevében, akiket másképp nem hallgatnának meg.

⁹ Lásd:
http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/information_dossiers/drugs_conference_06/index_en.htm

¹⁰ COM (2006) 230 végleges, 2006.5.24.

¹¹ Cordrogue 80, 2005.11.30.

¹² COM(2006) 35 végleges

3. A BIZOTTSÁG ÉS A CIVIL TÁRSADALOM KÖZÖTTI JELENLEGI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Míg az EU tovább kívánja fejleszteni az európai kormányzást, és közelebb kívánja hozni Európát a polgárokhoz, igyekszik a civil társadalommal való együttműködést is szorosabbra fűzni¹³. Az együttműködés szabályait számos bizottsági dokumentum rögzíti.

A Bizottság a civil társadalommal és más érdekcsoportokkal kapcsolatban először a Bizottság és a különleges érdekcsoportok közötti nyílt és szervezett párbeszédéről szóló 1992. évi közleményében¹⁴ fejtette ki hivatalosan a véleményét, és megállapította, hogy a kapcsolatok vezérelve a nyitottság és az egyenlő hozzáférés. Az elmúlt években a Bizottság továbbfejlesztette a civil társadalmi szervezetek és egyéb érdekelt felek részvételével kapcsolatos politikáját, és elfogadta az európai szabályozásról szóló fehér könyvet, illetve az érdekelt felekkel folytatott konzultáció általános elveit és minimumkövetelményeit.

A 2005–2009-re vonatkozó bizottsági stratégiai célkitűzésekben, amelyekkel a Bizottság útnak indította az európai megújulásra irányuló partnerséget, szerepel az is, hogy a Bizottság bővíteni kívánja az érdekelt feleknek az uniós politika alakításában való aktív részvételével kapcsolatos lehetőségeit¹⁵. A Bizottság ezzel összefüggésben különösen azt hangsúlyozta, hogy „*a partnerség gondolatának szerves része a konzultáció és a részvétel*”.

Megjegyzés: Az 1. mellékletben részletes példákat sorolunk fel arra, hogy egyes területeken hogyan szervezték meg a civil társadalom és a Bizottság közötti együttműködést.

4. AZ UNIÓ KÁBITÓSZER-ELLENES JOGI ÉS POLITIKAI KERETE

Bár az európai kábítószer-ellenes politika nem tekinthető ugyanolyan értelemben közös politikának, mint a közös agrárpolitika, idővel világossá vált, hogy a kábítószerrel kapcsolatos súlyos és összetett kérdéseket a tagállamok fellépésével nem lehet megoldani, és hatékony uniós szintű együttműködésre van szükség. Ezért az EU drogstratégiájában és az EU cselekvési terveiben közös megközelítést dolgozott ki. Ezenkívül a Szerződésben is szerepelnek olyan jogi előírások, amelyek egyértelmű alapot biztosítanak arra, hogy a nemzeti szintű cselekvéseket európai fellépéssel egészítsék ki.

Az Európai Közösséget létrehozó szerződésben meghatározott jogi keret¹⁶ csak korlátozott számú területen ruház a drogokkal kapcsolatban jelentős hatáskört a Közösségre: ilyen a pénzmosás, a kábítószer-prekursorok kereskedelme és a közegészség védelme. Az utóbbi területen a Közösség a tagállami fellépéseket egészíti ki a kábítószerrel kapcsolatos egészségkárosodás csökkentése terén, beleértve a felvilágosítást és a megelőzést is. Közösségi jogszabály például az EK-Szerződés 57. cikkén alapuló, pénzmosás megelőzéséről szóló irányelv, a 95. cikkén alapuló, prekursorokról szóló rendelet vagy a 152. cikkén alapuló, a drogfüggőséggel kapcsolatos egészségügyi ártalmak megelőzéséről és csökkentéséről szóló tanácsi ajánlás. Az EK-Szerződés keretében jött létre a Kábítószer és a Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja (KKEM) is.

¹³ COM(2001) 428 végleges

¹⁴ HL C 63., 1993.3.5.

¹⁵ COM(2005) 12.

¹⁶ A Szerződés szövegét lásd: <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/en/treaties/index.htm>

Az Európai Unióról szóló szerződés VI. címe további együttműködést hirdet meg a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozása, ezen belül a drogokkal kapcsolatos fellépések terén. Ezek megosztott hatáskörű területek, ahol mind a Bizottság, mind a tagállamok rendelkeznek kezdeményezési joggal. Európai Uniói jogszabály például a Szerződés 31. és 34. cikkén (VI. cím) alapuló, kábítószer-kereskedelemtől szóló kerethatározat¹⁷ vagy a 29., 31. és 34. cikkén (VI. cím) alapuló, új pszichoaktív anyagokról szóló tanácsi határozat¹⁸.

5. A CIVIL TÁRSADALOM KÁBÍTÓSZERREKKEL FOGLALKOZÓ ÉRDEKELTJEI

Ez a zöld könyv elsőként tesz kísérletet arra, hogy megszervezze a drogokkal kapcsolatban az európai civil társadalmi szervezetekkel folytatott párbeszédet. Több okból is fontos a civil társadalom szorosabb bevonása a politikai tervezés, végrehajtás és értékelés folyamatába. A politika kialakításának szakaszában a civil társadalommal és egyéb érdekelttel folytatott konzultáció és párbeszéd javíthatja a politika eredményességét és az érdekeltel elkötelezettségét. A civil társadalom gyakran csak távolról figyeli az EU-t. Gyakran nem rendelkezik sem kellő infrastruktúrával, sem tudással ahhoz, hogy uniós szinten tevékenykedjen. Azonban a civil társadalom gyakran jelentős felelősséget vállal az EU kábítószer-ellenes cselekvési tervében meghatározott fellépések helyi szintű végrehajtásáért, különösen a drogprevenziós, illetve a kábítószer-fogyasztók kezelésére és rehabilitációjára vonatkozó célkitűzések elérésében. A civil társadalom vagy szolgáltatóként, vagy az e területen dolgozó szakemberek érdekképviselőként van jelen. A különféle nem kormányzati szervezetek és önkéntes csoportok gyakran jó innovatív megközelítéseket dolgoznak ki, mivel reális képet alkotnak arról, hogy valójában mire van szükség. Sok civil társadalmi szervezet a kábítószer-problémával érintett legsérülékenyebb csoportokkal foglalkozik.

A civil társadalomban minden területen sok különféle szereplő tevékenykedik. Amikor a civil társadalommal folytatandó európai szintű konzultáció struktúráit építjük, ezt a sokféleséget tiszteletben kell tartani, azonban azt is figyelembe kell venni, hogy szervezett vitára van szükség. A drogokkal foglalkozó civil társadalom filozófiai, ideológiai, erkölcsi és tudományos szempontból gyakran megosztott, és amikor további uniós szintű lépéseket teszünk a civil társadalom bevonására, el kell döntenünk, hogy kit és hogyan vonjunk be a folyamatba. Az EU és a civil társadalom részvételével 2006 januárjában megrendezett konferencián kétségtelenül az derült ki, hogy jelenleg egyik kérdésre sem egyértelmű a válasz.

Vannak olyan csoportok és egyesületek is, amelyek a drogfogyasztókat vagy azok családját támogatják, vagy képviselik egyéb módon, és számos más olyan szereplője is van a civil társadalomnak, amely ugyan nem foglalkozik közvetlenül vagy elsődlegesen a drogpolitikával, mégis jelentősen hozzájárulhat a párbeszédhez. Ilyenek vannak például a HIV/AIDS területén.

Bár a civil társadalmi szervezetek jellemzően a droggereslet csökkentésével foglalkoznak, nem szabad alábecsülni a kínálat csökkentésében játszott szerepüket sem (pl. a helyi drogpiac

¹⁷ A Tanács 2004. október 25-i 2004/757/IB kerethatározata a tiltott kábítószer-kereskedelem területén a bűncselekmények tényállási elemeire és a büntetésekre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról (HL L 335., 2004.11.11.)

¹⁸ A Tanács 2005. május 10-i 2005/387/IB határozata az új pszichoaktív anyagokra vonatkozó információcseréről, kockázatfelmérésről és ellenőrzésről (HL L 127., 2005.5.20.)

kezelésében). A fejlesztési munka révén sok civil társadalmi szervezetnek széles körű tapasztalata van más országokban a drogok területén folytatott munkában is.

6. TOVÁBBI TEENDŐK: A KÜLÖNFÉLE LEHETŐSÉGEK

E fejezet azokon a visszajelzéseken alapul, amelyeket a Bizottság e zöld könyv elkészítése kapcsán a civil társadalommal folytatott informális konzultáció során kapott, valamint azokon a következtetéseken, amelyek a civil társadalom részvételével 2006 januárjában megrendezett konferencián születtek. A civil társadalom mindkét alkalommal annak adott hangot, hogy a legnagyobb nehézség az, hogy hogyan folytasson a Bizottsággal állandó, szervezett párbeszédet.

A Bizottság most a párbeszéd megszervezésére a következő két lehetőséget bocsátja nyilvános konzultációra: (1) a drogokkal kapcsolatos civil társadalmi fórum, vagy (2) a meglévő hálózatok tematikus összekapcsolása.

6.1. A drogokkal kapcsolatos civil társadalmi fórum

A civil társadalmi fórum a szervezett párbeszéd széles platformja lenne, ugyanakkor a kezelhetőség és az operatív eredmények érdekében korlátozni kell a tagok számát. A fórum célja nem a civil társadalom különböző ideológiákat képviselő tagjainak felsorakoztatása, hanem olyan gyakorlati eszköz létrehozása, amely gyakorlati tanácsaival támogatja a politikameghatározást és -végrehajtást.

A fórum nem Bizottságon belüli hivatalos struktúra lenne, hanem rendszeres, nem hivatalos konzultációs platform. A megbeszélések témáját elsősorban az EU cselekvési terve határozná meg, azonban fel lehetne vetni azokon más, drogokkal kapcsolatos közérdekű témákat is. A fórum nem helyettesítené a civil társadalom és a nemzeti kormányok vagy helyi önkormányzatok között jelenleg folyó vitákat, és nem is azokkal párhuzamosan működne. A lényege az európai hozzáadott érték lenne.

A különböző érdekeltek és politikai lehetőségek képviselőit kiegyensúlyozottan kell ellátni, a nézetek nem jelenhetnek meg egyoldalúan.

A fórum elnöke a Bizottság lenne, amely bizonyos gyakorlati aspektusokért és a munka folyamatosságának biztosításáért felelne.

A fórum tagsága meghatározott időre szólna. A résztvevőket kritériumrendszer alapján választanák ki. A kritériumok a következők lennének (a felsorolás nem teljes):

- A szervezet *megfelel a civil társadalom 2. pontban szereplő meghatározásának.*
- A szervezet működésének központja valamely uniós tagállamban vagy tagjelölt államban van. Adott esetben az európai szomszédságpolitika keretében részt vehetnek a szomszédos országokban működő szervezetek is.
- Elsőbbséget élveznek azok a szervezetek, amelyek több tagállamot vagy tagjelölt államot átfogó transznacionális hálózat formájában működnek.

- A szervezet tevékenysége elsősorban a drogokra irányul. A drogtól eltekintve alkotott átfogó kép érdekében olyan szervezeteket kell választani, amelyek más-más aspektussal (pl. kezelés, megelőzés) foglalkoznak közvetlenül.
- *Hitelesség:* A szervezetek eddigi tevékenysége világosan kimutatható.
- *Reprezentativitás:* A szervezetek elismerten képesek annak a nevében beszélni, akit állításuk szerint képviselnek.

A Bizottság e kritériumok alapján nyílt felhívással választaná ki a fórum tagjait, miután megkapta és megvizsgálta az e zöld könyvre adott válaszokat, és közzétette jelentését.

6.2. A meglévő hálózatok tematikus összekapcsolása

A drogokkal foglalkozó civil társadalmi fórum alternatívájaként vagy akár kiegészítésképpen meg lehetne erősíteni a különféle hálózatok közötti tematikus kapcsolatokat is. Számos hálózat foglalkozik drogtól eltekintve Európában. Ezek tagjai gyakran nagyon hatékonyan osztják meg egymással bevált eljárásaikat, hatékony fellépéseiket stb., azonban gyakran javításra szorul még a hálózaton kívüli információterjesztés, ezen belül a Bizottságnak nyújtott visszajelzés.

Az azonos témákkal foglalkozó hálózatok összekapcsolásával létrehozott együttműködés informálisabb, könnyebb és költséghatékonyabb módon szervezheti meg az információáramlást, és hatékonyabb konzultációt tehet lehetővé a civil társadalommal.

A tematikus hálózatok egyik célja az lenne, hogy olyan területekkel kapcsolatos ügyekben támogassák a Bizottságot – valamint a tagállamokat és más európai intézményeket –, amelyeken szakértelmükkel és tapasztalatukkal hozzáadott értéket tudnak nyújtani. Amennyiben reprezentatívnak tekinthetők, akár közös kapcsolattartó pontként is működhetnének a Bizottsággal. A kapcsolattartó pont a Bizottsággal együttműködve közösségi finanszírozási forrásokat is kereshetne, és ezeket elérhetővé tehetné a tagok számára.

Amennyiben a hálózatok gyakorlati összekapcsolását a drogtól eltekintve példáján szemléltetjük, ez azt jelentené, hogy a gyógyászati közösségekkel, a helyettesítő kezeléssel, a kábítószerfüggőséget kezelő szakemberekkel stb. foglalkozó európai hálózatok közösen megvitátnák azt a megoldást, amelyet a civil társadalom képvisel a kezelési szolgáltatásokhoz való hozzáférés javításáról és azok minőségéről, valamint a bevált eljárásokról (az EU cselekvési tervének 12. célkitűzése). A viták különböző formákat ölthetnének (internetes véleménycsere, ülések stb.).

7. KÖVETKEZTETÉS

Ez a zöld könyv kifejti az EU kábítószer-ellenes cselekvési tervével összhangban a civil társadalommal folytatott hatékonyabb együttműködésre irányuló fő kérdéseket. Olyan módokat vet fel, amelyeket figyelembe kell venni, amikor a Bizottság és a civil társadalom szervezettebb és állandóbb párbeszédet alakít ki a drogpolitikáról, valamint megoldási lehetőségeket javasol.

- (1) A Bizottság várja az érdekeltek észrevételeit, nézeteit és ötleteit azzal kapcsolatosan, hogy hogyan lehet kialakítani a Bizottság és a civil társadalom közötti párbeszédet a kábítószerterén, és különösen az alábbi kérdésekre vár választ:
- (2) Ön szerint milyen előnyökkel, hozzáadott értékkel vagy hátránnyal járna az e zöld könyvben felvázolt drogokkal kapcsolatos civil társadalmi fórum? Egyetért-e a javaslat főbb elemeivel?
- (3) Ön szerint milyen előnyökkel, hozzáadott értékkel vagy hátrányokkal járna a meglévő hálózatok itt kifejtett tematikus összekapcsolása, és ezt milyen területeken lehetne alkalmazni? Egyetért-e a javaslat főbb elemeivel?
- (4) Véleménye szerint a civil társadalmi fórum és a meglévő hálózatok tematikus összekapcsolása egymást helyettesítő vagy egymást kiegészítő lehetőségek? Kérjük, mindkét esetben fejtse ki, hogy hogyan képzelel el ennek felállítását.
- (5) Ön szerint a mellékletben felsorolt gyakorlati konzultációs példák közül alapul vehető-e valamelyik a drogokkal kapcsolatos párbeszéd megszervezéséhez, és ha igen, miért?
- (6) Van-e olyan lehetőség, amelyet jobbnak tart, mint az e zöld könyvben szereplő lehetőségeket, és miért? Amennyiben igen, kérjük, részletezze.
- (7) Szervezete részt venne-e az Európai Unióval folytatandó szervezett párbeszédben?

MELLÉKLET

Példák a Bizottság és a civil társadalom együttműködésére

A Bizottság nagy hagyományokkal rendelkezik a civil társadalommal folytatott konzultáció és párbeszéd terén, és ehhez számos módszert kidolgozott. Az alábbiakban néhány konkrét példát mutatunk be arra, hogy hogyan szervezte meg a párbeszédet. A Bizottság észrevételeket vár arra nézve, hogy a más területeken folyó gyakorlat hogyan érintheti a drogkérdésekről folytatandó párbeszéd megszervezését.

1. Internetes konzultáció

Amikor a Bizottság bevezette az érdekeltekkel folytatott konzultáció átláthatóságát és következetességét szolgáló minimális konzultációs követelményeket, internetes belépési pontot hozott létre, amelynek neve „az ön hangja Európában”¹⁹. Az oldalon a konzultációs részvétel mellett lehetőség van az európai politikákról való vitázásra, valamint arra, hogy az érdekeltek információkat és visszajelzést nyújtsanak a Bizottságnak. A feliratkozók a későbbi konzultációkról és vitákról is értesítést kaphatnak.

2. Nyílt konzultáció az érdekeltekkel, regisztrációval

A Kereskedelmi Főigazgatóság összekapcsolta az érdekeltekkel folytatott internetes konzultációt és a nyílt konzultációt. A folyamat 1998-ban indult el, és a párbeszédben az EU-ban és a tagjelölt országokban működő nonprofit civil társadalmi szervezetek vehetnek részt. A folyamat célja széleskörű konzultáció, a kereskedelempolitikai problémák megvitatása, a kereskedelmi politika meghatározása és az átláthatóság javítása.

A résztvevők külön adatbázisba jelentkeznek be, amelyet ezután a kommunikációhoz is használnak.

3. A reprezentatív civil társadalmi (nem kormányzati szervezetekből álló) hálózatok

Az Oktatásügyi és Kulturális Főigazgatóság az aktív európai polgári részvételt támogató közösségi cselekvési program keretében számos olyan civil társadalmi szervezetet támogat, amelyek a polgárok európai projektben való részvételét igyekeznek fokozni. Ezek a szervezetek általános európai érdekű nem kormányzati szervezetek, platformok, hálózatok, szakszervezetek, agytrösztök, egyesületek és szövetségek. A Bizottság informális európai szintű hálózatot hozott létre a számukra, és rendszeres találkozókat szervez, amelyeken megvitatják az aktív polgári részvétel főbb kérdéseit. A találkozók célja az, hogy olyan információkat és ötleteket kapjanak, amelyekkel szervezettebben készíthetnek hatásvizsgálatot az érintett területeken indított kezdeményezésekről. Fórumként szolgál az érintett horizontális kérdések megvitatásához is.

A Foglalkoztatási, Szociális és Esélyegyenlőségi Főigazgatóság az európai szociális nem kormányzati szervezetek 1995-ben létrejött platformjával tart kapcsolatot. Néhány érintett nem kormányzati szervezet fórumot szervezett a nem kormányzati szervezetek számára azzal a céllal, hogy megvitassák az európai szociális politikáról szóló zöld könyvet. Ez az

¹⁹ Lásd: http://europa.eu.int/yourvoice/index_en.htm

együttműködés tovább folytatódott informálisan, és közös álláspontok születtek az európai szociális politikai fórumra vonatkozó javaslattal kapcsolatban.

A csoportnak jelenleg 39, a szociális szektorban működő szervezet a tagja. E tagok a civil társadalom különböző rétegeiből több mint 1700 helyi, regionális, nemzeti és európai szintű szervezetet, társaságot és egyéb önkéntes szövetet képviselnek.

4. A kétszintű fórumok összekapcsolása

4.1. Az egészségpolitikai fórum és a nyílt fórum

A közegészségügyi kérdéseket az EU két szinten vitatja meg a civil társadalommal: az EU egészségpolitikai fórumán és a nyílt fórumon.

Az EU egészségpolitikai fóruma annak a konzultációnak az eredménye, amelyet a Bizottság az európai egészségügyi stratégiáról szóló közlemény és a közösségi közegészségügyi programra vonatkozó javaslat²⁰ kiadását követően hajtott végre. Az egészségpolitikai fórum az egészségügyi szektorban működő érdekelteket képviselő európai ernyőszervezeteket fogja össze, és azt biztosítja, hogy az EU egészségügyi stratégiája átlátható legyen, és a közvélemény problémáival foglalkozzon. Évente kétszer ülésezik Brüsszelben, és négy szervezetcsoportot ölel fel:

1. A közegészségügy területén működő nem kormányzati szervezetek és betegképviselői szervezetek.
2. Az egészségügyi szakemberek képviselői szervei és a szakszervezetek.
3. Egészségügyi szolgáltatók és egészségbiztosítók.
4. Egészségügyi vonatkozású iparágak.

Jelenleg 50 európai szervezet van a tagjai sorában. Ezek nemzeti szinten minden vagy majdnem minden EU tagállamban rendelkeznek tagokkal. Azok a szervezetek, amelyek nem tagjai az egészségpolitikai fórumnak, de érdeklődnek a munkája iránt, kérésükre bekerülhetnek azon szervezetek adatbázisába, amelyek rendszeres tájékoztatást kapnak a politikai fórum munkájáról (jegyzőkönyvek közreadása, konzultáció stb.).

A nyílt fórum szélesebb körben, főként nemzeti szinten, konferenciák és kiállítások formájában vonja be az érdekelteket az egészségpolitikai fórum munkájába. Az a célja, hogy platformot biztosítson a hálózatok építéséhez és az ötletek cseréjéhez, és olyan csoportokat és szervezeteket is vonjon be a munkába, amelyek másként nem vennének részt az uniós politika meghatározásában. A nyílt fórumra másodízben 2005 novemberében került sor mintegy 370 résztvevővel.

4.2. HIV-agytröszt és civil társadalmi fórum

A Bizottság a HIV-vel és az AIDS-szel foglalkozó európai politikai tevékenységek kialakításának és végrehajtásának támogatására is létrehozott egy koordinációs struktúrát. Ennek része a HIV/AIDS agytröszt és a HIV/AIDS civil társadalmi fórum.

²⁰ COM(2000) 285 végleges

Az agytrösztben a tagállamok, tagjelölt államok és az EGT-országok képviselői vesznek részt. Megfigyelőként részt vesznek az üléseken a civil társadalom, érintett nemzetközi szervezetek, Belarusz, Moldova, Oroszország, Svájc és Ukrajna képviselői is.

A HIV/AIDS civil társadalmi fórumon 30 európai nem kormányzati és civil társadalmi szervezet vesz részt. A fórum célja a civil társadalommal folytatott informális konzultáció erősítése, a tanácsadás és a HIV/AIDS politika legfontosabb kérdéseinek meghatározása. A fórum észrevételeket tesz a közegészségügyi program politikai javaslataival, tevékenységeivel és prioritásaival kapcsolatban. A fórum nem a Bizottságon belüli hivatalos struktúra, de a Bizottság szervezi az üléseit, és fedezi az utazások költségét. A tagság jelentkezés alapján történik, és a tagokat a Bizottság választja ki.

A résztvevők elsősorban HIV/AIDS tevékenységet folytató civil társadalmi szervezetek: betegképviselői szervek, az érintett közösségekkel dolgozó nem kormányzati szervezetek vagy európai hálózatok. Megfelelő szinten képviselik magukat a területen, és jó kapcsolatokat ápolnak a többi helyi nem kormányzati szervezettel, így képesek jól bemutatni az ország helyzetét, és összefogó szerepet betölteni a szóban forgó országban²¹.

²¹ Lásd: <http://forum.europa.eu.int/Public/irc/sanco/ehf/library>